

Patriarhul Daniel: Arta bisericească poate susține comuniunea omului cu Dumnezeu

Părintele Patriarh Daniel a transmis un mesaj joi, la inaugurarea muzeului de artă bisericească de la Palatul Patriarhiei. Preafericirea Sa a vorbit despre importanța spirituală a artei bisericești și despre necesitatea conservării patrimoniului cultural.

„Icoana îndeamnă la o stare de trezvie duhovnicească, fiind conștienți că, prin închinare, noi nu cinstim lemnul sau materia din care este alcătuită icoana, ci pe Mântuitorul Iisus Hristos, pe Maica Domnului sau pe sfinți, cinstirea înălțându-se la cel zugrăvit în icoană”, a subliniat Patriarhul României.

Părintele Patriarh Daniel a transmis mulțumiri familiei Peterson (foto sus), care a oferit muzeului spre expunere colecția proprie de artă bisericească românească.

Text integral:

Arta bisericească poate susține comuniunea omului cu Dumnezeu

Arta bisericească reprezintă una dintre formele prin care i se descoperă omului în chip vădit lucrarea lui Dumnezeu în lume și prin care omul se apropie de Creatorul său. Fie că ne referim la pictura din icoanele zugrăvite pe lemn sau pe sticlă, la frescele de pe pereții bisericilor sau la chipurile sfinților de pe obiecte de cult sau

veșminte, aceste reprezentări au rolul de a-l face pe om să se apropie mai mult de Dumnezeu și de sfinții Săi, prin rugăciune.

Astfel, icoana îndeamnă la o stare de trezvie duhovnicească, fiind conștienți că, prin închinare, noi nu cinstim lemnul sau materia din care este alcătuită icoana, ci pe Mântuitorul Iisus Hristos, pe Maica Domnului sau pe sfinți, cinstirea înălțându-se la cel zugrăvit în icoană.

În acest sens, Sfântul Teodor Studitul ne îndeamnă zicând: „Trebuie să ne apropiem de icoană și să ne închinăm ei cu frică și cu evlavie, întrucât închinarea ei urcă la Hristos, și să credem că prin ea ne vine un har dumnezeiesc și că împărtășește sfințire celor ce se apropie de ea cu credință. Pentru că și din chipul făcătoarei de viață cruci, și la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și a tuturor Sfinților, toată închinarea sfințitoare a icoanelor urcă, prin intermediul prototipurilor lor, la Dumnezeu”.

Pictura bisericească are și un rol pedagogic, întrucât, prin frescele reprezentate pe pereții bisericilor, se prezintă, în chip narativ, istoria mântuirii și modele la care să se raporteze omul pentru a-și sfinți viața. De altfel, în trecut, pictura de pe pereții bisericilor era considerată și Biblia neștiutorilor de carte, arătându-se astfel rolul de ei foarte important în viața duhovnicească a țaranului român.

În decursul timpului, s-a simțit nevoia protejării celor mai frumoase obiecte folosite în cult, ele constituind mărturii clare ale vieții liturgice și duhovnicești neîntrerupte ale poporului român de la încreștinarea sa până în zilele noastre.

Cele mai importante obiecte liturgice, icoane sau fresce au fost clasate și recunoscute în categoria pieselor care compun tezaurul național, pe lângă valoarea lor duhovnicească adăugându-se și valoarea istorică, culturală și artistică acestor obiecte măiestrit confecționate de înaintașii noștri.

Protejarea patrimoniului religios reprezintă o datorie pentru fiecare cleric și credincios mirean. Prin grija față de trecutul nostru istoric ne arătăm prețuirea față de înaintașii noștri, dovedind responsabilitate și discernământ.

Locul firesc al icoanelor și al obiectelor de cult este în biserică, având o utilitate liturgică. Însă trecerea timpului determină ca unele obiecte să nu mai poată fi folosite, din cauza degradărilor multiple suferite. În această situație, laboratoarele de restaurare și muzeele reprezintă alternativa prin care aceste obiecte se pot tezauriza, spre a le transmite și generațiilor viitoare.

Totuși, chiar dacă icoanele sau obiectele de cult sunt expuse în muzee, ele nu

trebuie tratate doar ca obiecte de artă, ci trebuie cinstitute în continuare cu toate evlavie, pentru că ele au fost sfințite inițial ca obiecte liturgice și venerate în biserică sau în locuințe particulare, în casele credincioșilor.

Expoziția muzeală pe care o inaugurăm astăzi în Palatul Patriarhiei ne prezintă lucrări realizate în perioada secolelor XV-XIX, din diferite genuri artistice: frescă, icoane pe lemn și pe sticlă, lemn sculptat și policromat, broderii, obiecte de orfevrărie, manuscrise, incunabile și carte veche.

Colecția cuprinde numeroase icoane împărățești aparținând Epocii Brâcovenesti și Post-Brâcovenesti, cărți valoroase, monumente ale literaturii române vechi precum Cazania Sfântului Ierarh Varlaam al Moldovei, tipărită la Iași în 1643, Noul Testament de la Bălgrad, tipărită în 1648, sau Biblia lui Șerban Cantacuzino, tipărită la București în 1688.

Colecția de artă veche religioasă prezintă și câteva manuscrise, între care se remarcă două lucrări realizate de cunoscutul monah miniaturist ardelean Procopie Picu Pătruț, și anume Canonul cel Mare și Biblia.

Constituirea acestei colecții de lucrări de artă care reflectă foarte sugestiv arta veche românească dezvoltată în toate zonele țării în perioada medievală, o datorăm domnului Peter Peterson și familiei sale, care a dorit să o pună la dispoziția clericilor, a pelerinilor și a cercetătorilor într-o locație a Bisericii, Palatul Patriarhiei Române.

Colecția de față este mărturia unei profunde înțelegeri a artei religioase românești, a unui om care, deși este german la origine, a înțeles foarte profund spiritualitatea ortodoxă românească, alegând să primească taina Sfântului Botez și să își asume responsabilități o viață duhovnicească ortodoxă.

Cu prilejul inaugurării acestei expoziții muzeale, dorim să adresăm mulțumiri familiei Peterson pentru realizarea acestui muzeu de artă veche religioasă și să transmitem tuturor celor ce au ostenit la înfăptuirea acestui proiect cultural aprecierea și binecuvântarea Noastră.

Ne rugăm lui Dumnezeu să vă dăruiască tuturor ani îndelungați și mult ajutor lucrarea pe care o desfășurați.

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Foto credit: Basilica.ro / Mircea Florescu

basilica.ro